

Tanítási tervezet

I. Alapadatok

Az óra időpontja: 2017. április 5., 9:00

Iskola megnevezése: ELTE Apáczai Csere János Gyakorlógimnázium

Évfolyam, osztály: 10. C

Tanít: Nagy Máté Teó

Témakör megnevezése: A társadalmi-gazdasági fejlődés regionális különbségei Európában

A tanítási egység címe: A jugoszláv utódállamok

Az óra típusa: Új ismeretet közlő óra

Munkaforma: Frontális munkaforma, csoportmunka

II. Tantervi követelmények

1. **Előzmények:** Az Európai Unióról tagállamai, az egyes kontinensrészek természeti és társadalmi-gazdasági jellemzői. A közép- és kelet-európai országok sajátos fejlődési útja.
2. **A tanítási óra céljai**
 1. Oktatási célok: A jugoszláv utódállamok jelenlegi helyzetének ismertetése a múlt és a sajátos etnikai-vallási viszonyok és ellentétek tükrében. A jugoszláv utódállamok (délszláv országok) eltérő fejlődési útjai, a fejlődést nehezítő társadalmi- gazdasági tényezőinek kiemelése.
 2. Nevelési célok: Összefüggések és a folyamatok átlátásának fejlesztése az egyes államok történetét vizsgálva. A csoportmunka során egymás segítése, különböző nézőpontok figyelembe vétele, közös felelősségtudat fejlesztése.
3. **Oktatási követelmények**
 1. Fogalmak
 - Megerősítendő fogalmak: háború, nemzetiség, etnikum, GNI, gazdasági fejlettség, Európai Unió
 - Új fogalmak: etnikai tisztogatás, nemzetállam, szövetségi állam
 2. Folyamatok
 - Megerősítendő folyamatok: A sajátos közép- és kelet-európai történelmi fejlődés, nemzetiségi ellentétek
 - Új folyamatok: Jugoszlávia felbomlása, A jugoszláv utódállamok és az EU közti viszony rendeződése
 3. Összefüggések
 - Különbözőségekből fakadó ellentétek
 - Etnikai, vallási ellentétek és háború kapcsolata
 - Gazdasági különbségek és konfliktusok kapcsolata
 - Hányattatott múlt és gazdasági elmaradottság
 - Megbékélés és fejlődés
 4. Kiemelt tevékenységek
 - Csoportmunkában feldolgozni az egyes utódállamokat, majd ezekről tabló készítése
 - Az elkészült produktumok bemutatása
 - A videó és a kép elemzése
 - Vita a térség lehetséges jövőjéről

4. Felhasznált eszközök

- Számítógép
- Projektor
- Videó (https://www.youtube.com/watch?v=_Xp2HO-wqk)
- PPT
- Tábla, kréta
- A/3-as lapok
- Nyomtatott segédanyagok (csoportmunkához, rögzítéshez)

-1	Jelentés, teremrend		
1-2	Tudnivalók, az óra menetének ismertetése (szakaszok, célok)	Tanári közlés	
2-8	<p>Új anyag ismertetése 1. A Jugoszláv utódállamok Közös történelem</p> <ul style="list-style-type: none"> - A Balkán „Európa puszkaporos hordója” – <i>mire utalhat a kifejezés?</i> - I. vh-ig nagyhatalmak küzdőtere (<i>Mely országokhoz tartozott a későbbi Jugoszlávia területe?</i>) - I. vh után jön létre a SZHSZ- majd 1929-től Jugoszláv Királyság - II. vh-ban feldarabolódik (<i>Melyik másik, az I. vh után függetlenné vált országnál láttuk ugyanezt a folyamatot?</i>) - II. vh után Jugoszlávia helyreáll - Tito „az imperializmus láncos kutyája” → Jug különutas politikája, sokáig szabadabb volt mint a legtöbb kommunista állam - Jugoszlávia etnikai térképe (<i>Milyen problémák jelentkezhetek az országban és miért?</i>) - Problémák: <ul style="list-style-type: none"> o Sok nemzetiség (szerb, horvát, bosnyák, albán...) o Sok vallás (katolikus, ortodox, muzulmán) o Eltérő fejlettségi szint o → komoly feszültségek - szerbek: hegemóniára törekvés - közép- és kelet-európai rendszerváltások után Jugoszláviában is felerősödik a nemzeti önállóság iránti vágy - 1991-től megkezdődik az ország felbomlása - Volt ország, amelyik békésen, volt amelyik véres háború révén tudta kivívni függetlenségét 	<p>Frontális munka</p> <p>Tanári kérdések</p>	<p>Idővonal</p> <p>Atlasz PPT</p> <p>Jugoszlávia etnikai térképe</p>

9-10	Csoportmunka I. Csoportok alakítása <ul style="list-style-type: none"> - alakuljon meg 7 csoport! - Egyenként 4-5 fős csoportok - 1 csoport 1 országot dolgoz fel 	Tanári utasítás	
10-20	Csoportmunka II. <ul style="list-style-type: none"> - A csoportok feldolgozzák a kijelölt országot a megadott szempontok alapján - A szempontokon kívül minden csoport egy tablót készít az országról <ul style="list-style-type: none"> o Ezen a számukra fontosnak tartott információkon túl bármit rajzolhatnak 	Csoportmunka	Kérdéssor A/3-as papír
20-35	Csoportmunka III. <ul style="list-style-type: none"> - A csoportok beszámolnak a munkájukról egy szóvivő révén, aki bemutatja a tablót - Horvátország (1. csoport): egy rövid videó és képösszehasonlítás (3. melléklet), illetve néhány szó a horvátországi háborúról Rögzítés 1. <ul style="list-style-type: none"> - Közben a táblán táblázatban rögzítésre kerülnek a legfontosabb információk - A beszámolók után röviden értékeli a produktumot, majd a végén egy összegző értékelés történik 	Csoportmunka Egyéni beszámoló	Tabló Falitábla Táblázat
35-40	Rögzítés 2. Összegző kérdések az órai anyagból <ul style="list-style-type: none"> - Mely jellemzők közösek a jugoszláv utódállamok esetében? (történelmi múltjuk az I. világháborútól a 90-es évekig, fejlettségi mutatójuk alacsonyabb, fiatal államiság, a szolgáltató szektor súlya kisebb a lgt országban, társadalmi feszültségek gyakoriak) - Melyik a térség legfejlettebb/legfejletlenebb országa? - Mely országok EU-tagok? - Mely országokat jellemzi az etnikai sokszínűség? - Melyik ország katolikus/ortodox/muszlim többségű? - Melyik két országban van jelentős muszlim kisebbség? - Milyen lehetőségek rejlenek ezekben a országokban? - Milyen kilátásaik lehetnek? Mi lehet a boldogabb jövő záloga? 	Tanári kérdés Közös megbeszélés Tanári kérdések Egyéni válaszok	Táblázat Padba rejtett cetlik PPT
40-	Vita		

45	<ul style="list-style-type: none"> - Tételmondat: „A jugoszláv utódállamok közti megbékélés kulcsa az Európai Unió csatlakozás.” - Véleményvonal → Érvek, ellenérvek 	Vita	PPT
45-	<p>Elköszönés, teremrend</p> <p>Szorgalmi feladat: Vukovár ostromáról és a srebrenicai mészárlásról kiselőadás</p>		Véleményvonal

I. melléklet: Szempontok a csoportmunkához

1. Horvátország

- Néesség:
- Főváros:
- Nemzetiségi megoszlás:
- Vallási megoszlás:
- GNI/fő:
- Történelme a délszláv háború kezdetétől:
- EU-tagság, jövőbeli kilátások:
- Mi az ország fő idegenforgalmi vonzereje?
- Minek köszönheti viszonylagos fejlettségét?

2. Szlovénia

- Néesség:
- Főváros:
- Nemzetiségi megoszlás:
- Vallási megoszlás:
- GNI/fő:
- Történelme a délszláv háború kezdetétől:
- EU-tagság, jövőbeli kilátások:
- Minek köszönhető, hogy Szlovénia a térség legfejlettebb állama?

3. Szerbia

- Néesség:
- Főváros:
- Nemzetiségi megoszlás:
- Vallási megoszlás:
- GNI/fő:
- Történelme a délszláv háború kezdetétől:
- EU-tagság, jövőbeli kilátások:
- Melyik országgal való ellentéte nehezíti EU-s csatlakozását?
- Milyen történelmi oknál fogva ragaszkodnak ennyire Koszovóhoz?

4. Koszovó

- Néesség:
- Főváros:
- Nemzetiségi megoszlás:
- Vallási megoszlás:
- GNI/fő:
- Történelme a délszláv háború kezdetétől:
- EU-tagság, jövőbeli kilátások:

- Melyik két nemzetiség közt dúl éles ellentét az országban?
 - Mi nehezíti fejlődését?
5. Montenegró
- Néesség:
 - Főváros:
 - Nemzetiségi megoszlás:
 - Vallási megoszlás:
 - GNI/fő:
 - Történelme a délszláv háború kezdetétől:
 - EU-tagság, jövőbeli kilátások:
 - Mikor és hogyan lett független az ország?
6. Bosznia-Hercegovina
- Néesség:
 - Főváros:
 - Nemzetiségi megoszlás:
 - Vallási megoszlás:
 - GNI/fő:
 - Történelme a délszláv háború kezdetétől:
 - EU-tagság, jövőbeli kilátások:
 - Milyen sors jutott neki a délszláv háborúban?
 - Melyik városban történt a legsúlyosabb népirtás 1995 nyarán?
 - Mi nehezíti az ország fejlődését?
7. Macedónia
- Néesség:
 - Főváros:
 - Nemzetiségi megoszlás:
 - Vallási megoszlás:
 - GNI/fő:
 - Történelme a délszláv háború kezdetétől:
 - EU-tagság, jövőbeli kilátások:
 - Az ország mely két nemzete közt húzódik ellentét?
 - Mi nehezíti az ország fejlődését?

II. melléklet: Összegző kérdések, kérdéskártyák

Mely jellemzők közősek a jugoszláv utódállamok esetében?
Melyik a térség legfejlettebb országa?
Melyik a térség legfejletlenebb országa?
Mely országok EU-tagok?
Melyik ország tagja az eurózónának?
Mely országokat jellemzi az etnikai sokszínűség?
Melyik ország katolikus/ortodox/muszlim többségű?
Melyik két országban van jelentős muszlim kisebbség?
Milyen lehetőségek rejlenek ezekben a országokban?
Milyen kilátásaik lehetnek? Mi lehet a boldogabb jövő záloga?

III. melléklet

Videó és kép összehasonlítása – Crveni fičo: A horvát ellenállás jelképe

https://www.youtube.com/watch?v=_XpP2HO-wqk 2:10 – 2:30

és

- Mit jelképez az emlékmű?